

Intervju med Robert Lundberg född 26/12 1886

Utförd av Gösta Pleje 1971.

Version: 2022-11-19

Tolkning av det som sägs bandet (all text i svart nedan): Mats Pleje.

Förkortningar: **G**= Gösta Pleje, **R**=Robert Lundberg.

(Fet stil): (Kommentar/förklaring).

Kursiv stil: Sammanfattning.

Röd stil: Översättning till rikssvenska av Gunnar Odell.

Exempel på vattenkvarn. Observera att det inte är någon av dem som fanns i Bastuträsk!

Kvarnarna i Såggrubba

G: När byggdes kvarna vid sågplatsen?

R: Däm tord ju va byggd på samma ti. Hä va ju två parti. Sörsia å Nölsia hadd var sin kvarn. Pappa han va lave sörsigöbba han.... som hadd Överkvarna (**Vid Kvarn/Kraftverksforsen**), sen var e då nå göbba innifrån (**Nölsigöbba**) som hadd Nederkvarna (**Vid sågforsen**). Engman å.... ja vet int va he va föra ener. Däm hadd hon å mald på hon (**Kvarnen**). Int va hon nå viller (**sämre eller bättre**) hon. Hon va no like bra som Överkvarna.

R: De borde ju ha varit byggda vid samma tid. Det var ju två stycken. Södra och norra sidan av byn hade var sin kvarn. Pappa tillhörde gubbarna på södra sidan.... som hade Överkvarnen, sedan var det några gubbar från norra sidan som hade Nederkvarnen, Engman också.... jag vet inte vilka de övriga var. De malde på den. Inte var den kvarnen bättre eller sämre. Den var nog lika bra som Överkvarnen.

G: Jag har ju för mig att det har varit en kvarn där kraftstation låg men jag har för mig att det var större och vidare kvarnstenar?

R: Ja dem va nog drygare däm. Däm va klenare på Nederkvarna.

Ja dem va bra-no tjock. Hä va en annan kvalitet, på kvarna vi hadd. Hä va bätter mjöl. Däm mala myche. Ja va där å, å mald.

R: Ja, de var nog större de. De var klenare på Nederkvarnen.

Ja, de var bra nog tjocka. Det var en annan kvalitet på kvarnen som vi hade. Det blev bättre mjöl. De malde mycket. Jag var också där och malde.

G: Vad tror du nu om åldern på kvarnarna. Den vid kraftstation är väl den äldsta?

R: Nedra var byggd förut. Eller däm tord väl va byggd samtidigt. Däm sku ju ha en kvarn var. Däm hadd ju deld upp hä å sku ha en kvarn var.

R: Den nedre byggdes tidigare, eller de torde väl ha byggts samtidigt. De skulle ju ha en kvarn var. De hade ju delat upp det så att de skulle ha en kvarn var.

G: Dom kvarnstenar som nu finns ska det vara dom äldsta stenarna i nedre kvarna? Dom verkar ju vara så lite nött?

R: Jag tro int dä. Du vet stena som va från första början däm va int tjockare än sänna. **(Visar med handen)** Däm va uppnötte. Så en Alfons (**Löfgren**) han ropt in de där stena när hä va auktion på kvarna.

R: Jag tror inte det. Du vet att stenarna som var där från första början de var inte tjockare än så här **(visar med handen)**. De var uppnötta. Alfons Löfgren ropade in de där stenarna när det blev auktion på kvarnen.

Diskussion följer om vart stenarna tagit vägen. Av samtalet framgår att Alfons Löfgren tog en stor sten, liksom att Ferdinand Johansson tog en sten till Hembygdsgården i Bjurholm. Inga stenar finns kvar vid Överkvarn, däremot finns en kvar vid Nederkvarn.

G: När tror du kvarnarna byggdes?

R: Nog var däm ju där, förrän dom byggd såga.

Du vet att, hä hinre ju ingenting ve såga, för kvarna int. Du vet hä va ju e änkomst hjul åt kvarna. Men sen, då tog däm ju borti sumpen, Vattne, å så då åt kvarna.

Att hon sku va gamlare än ramsåga hä könn jag inte säg. Hä tord ungefär va samtidigt. Däm sku ju ha mald å.

R: Nog fanns de ju där innan sågen byggdes.

Du vet att, kvarnen hindrade ju ingenting för sågen. Det var ju ett eget vattenhjul till kvarnen. Men sedan tog de ju vattnet från sumpen till kvarnen.

Att kvarnen skulle vara äldre än ramsågen det kan jag inte säga. Det torde ha varit ungefär lika gamla. De måste ju mala också.

G: Det torde väl knappast ha funnits nån annan kvarn?

R: Aldrig förstår du. Ja inni lanne förstås.

R: Aldrig, förstår du. Ja, inåt landet förstås.

G: Minns du när den övre kvarn vid kraftstation revs? Revs den i samband med att kraftstation skulle byggas?

R: Jo hon revs. Hon stog ungefär där kraftstation stog. Hon gatt ju bort.

R: Jo, den revs. Kvarnen stod ungefär där kraftstationen låg. Den var ju tvungen tas bort.

